

2017

ENGLISH

(General)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

[English (Major) students shall answer Question Nos. 1, 2, 3 and 6, while other students shall answer Question Nos. 1 to 5]

1. "Alone she cuts and binds the grain,
And sings a melancholy strain;"

Who is the speaker here? Who is the 'she' referred to? What does she sing about according to the speaker? 1+1+8=10

Or

Write an illustrative note on the theme of William Blake's poem, *The Lamb*. 10

Or

How are the possible consequences of 'a dream deferred' presented through a series of images in the poem, *Harlem* by Langston Hughes. 10

(2)

2. Draw a pen-picture of dawn around the temple as depicted by the poet Jayanta Mahapatra. 10

Or

- Examine critically Wole Soyinka's poem *Telephone Conversation*. 10

Or

- "Seamus Heaney has criticized society's attitude and treatment towards women." Do you agree? Give reasons for your answer. Elaborate from your reading of the prescribed poem. 10

3. Answer any *two* of the following : 5×2=10

- (a) Write a short note on any one of the following poets :

William Wordsworth, Margaret Atwood, Jayanta Mahapatra

- (b) "The music in my heart I bore,
Long after it was heard no more."
Describe how the solitary reaper's song affected the poet.

- (c) How does Soyinka describe the colour of his skin to the land lady at the end of the poem, *Telephone Conversation*?

A7/779

(Continued)

(3)

- (d) Write briefly what does the image of the photograph suggest in Atwood's poem, *This Is a Photograph of Me*.

- (e) How has the poet compared the song of the reaper to that of a nightingale and a cuckoo-bird?

4. Answer the following as directed (any *five*) : 1×5=5

- (a) Let us have a cup of coffee now, ____?
(Add a tag question)

- (b) He can swim, ____?
(Add a tag question)

- (c) The rotten apple was thrown away.
(Change the voice)

- (d) The audience loudly cheered his speech.
(Change the voice)

- (e) Bubul's sister is ____ M.A. in Philosophy.
(Fill with appropriate determiner)

- (f) ____ sixth chapter of this book is very interesting.
(Fill with appropriate determiner)

- (g) My friend Arthur is ____ European.
(Fill with appropriate determiner)

A7/779

(Turn Over)

5. Change the form of narration (any five) : $1 \times 5 = 5$

- (a) He said to me, "It would be nice if I could see you again".
- (b) He wrote in his letter, "I saw Poonam at the theatre a couple of days ago".
- (c) He said to me, "Do you know Rahim"? I said, "No".
- (d) The Sadhu said that it gave him great pleasure to be there that evening.
- (e) Mohon told him that he should do his work quietly.
- (f) The son requested his mother to give him a rupee.

6. For English (Major) students in lieu of Question Nos. 4 and 5. Answer any one : 10

- (a) Describe the significance of the title, *The Sleepwalking Ballad*.
- (b) Comment on Agha Shahid Ali as a diasporic poet with reference to *Postcard from Kashmir*.

2017

SANSKRIT

(General)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions as directed : $1 \times 7 = 7$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ লিখাঁ :

(a) How many Cantos are there in the
Raghuvamśam?

‘ৰঘুবংশম্’ত কেইটা সৰ্গ আছে ?

(b) मन्दः _____ गमिष्याम्युपहास्यताम्।

(Fill in the blank)

(খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

(c) Derive the word ‘वन्दे’ in the First Verse of
Canto I of *the Raghuvamśam*.

‘ৰঘুবংশম্’-ৰ প্ৰথম সৰ্গৰ প্ৰথম শ্লোকত থকা ‘বন্দে’
শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তি লিখাঁ।

(d) How many Ślokas are there in the First Canto of the *Raghuvamśam*?

‘বঘুবংশম্’ মহাকাব্যৰ প্ৰথম সৰ্গটোত কেইটা শ্লোক আছে?

(e) How many Acts are there in the *Svapnavāsavadattam*?

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ত কেইটা অঙ্ক আছে?

(f) What is the name of the Vidūṣaka in the *Svapnavāsavadattam*?

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ৰ বিদূষক গৰাকীৰ নাম কি?

(g) Who was ৰুম্পবান্?

ৰুম্পবান্ কোন আছিল?

2. Answer the following questions in brief : $2 \times 4 = 8$

তলৰ প্ৰশ্নকেইটাৰ সংক্ষিপ্ত উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Quote from memory a verse from the *Raghuvamśam* that does not occur in the question paper.

প্ৰশ্নকাকতত নথকা ‘বঘুবংশম্’ৰ যি কোনো এটি শ্লোক মুখস্থ লিখাঁ।

(b) Write two general qualities of the kings of Raghu-dynasty.

বঘুবংশীয় নৃপতিগণৰ দুটা সাধাৰণ গুণ লিখাঁ।

(c) Write the names of two dramas composed by the dramatist Bhāsa based on the story of the *Rāmāyaṇa*.

নাট্যকাৰ ভাসে ৰচনা কৰা ‘ৰামায়ণ’ৰ ওপৰত আধাৰিত নাটক দুখনৰ নাম লিখাঁ।

(d) “भवतु भवतु। एषा चात्मीयेदानीं संवृता।”

Who is the speaker here? Who is the person referred to as एषा and how could that person become आत्मीया for the speaker?

ইয়াত বক্তাগৰাকী কোন? ‘এষা’ বুলি কাৰ কথা কোৱা হৈছে আৰু তেওঁ কেনেকৈ বক্তাগৰাকীৰ আত্মীয়া হৈ পৰিছিল?

3. Translate into English or Assamese any one of the following verses : 5

তলত দিয়া শ্লোকসমূহৰ যি কোনো এটা ইংৰাজী বা অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰাঁ :

(a) कार्यं नैवार्थैर्नापि भोगैर्न वल्लै-
नार्हं काषायं वृत्तिहेतोः प्रपन्नः।
धीरा कन्धेयं दृष्टधर्मप्रचारा
शक्ता चारित्र्यं रक्षितुं मे भगिन्याः॥

(b) ऋज्वायतां च विरलां च नतोन्नतां च
सप्तर्षिर्वशकुटिलां च निवर्तनेषु।
निर्मुच्यमानभुजगोदरनिर्मलस्य
सीमामिवाम्बरतलस्य विभज्यमानाम्॥

(4)

4. Elucidate the idea of any one of the following : 5

তলৰ যি কোনো এটাৰ ভাৱাৰ্থ লিখাঁ :

(a) বন্ধাৰপঁক্তিৰিৱ গচ্ছতি মাগ্যপঙ্ক্তি:।

(b) প্ৰায়েণ হি নৱেन्द्रপ্ৰী: সোত্সাহীৰৈৱ মুজ্যতে।

5. (a) Explain the following verse with reference to the context : 5

প্ৰসঙ্গ-সঙ্গতি দেখুৱাই তলৰ শ্লোকটি ব্যাখ্যা কৰাঁ :

ক সূৰ্যপ্ৰভবো বঁহা: ক চাল্পবিষয়া মতি:।

তিতীৰ্ণুৰ্দুস্তৱং মোহাদুৰ্ভুপেনাস্মি সাগৰম্॥

Or / নাইবা

(b) Present a brief description of the hermitage of sage Vasiṣṭha.

বশিষ্ঠ মুনিৰ আশ্ৰমৰ এটি সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা আগবঢ়োৱাঁ।

6. Answer the following questions : 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) Write down the summary of Canto I of the Raghuvamśam.

‘বধুবংশম্’ৰ প্ৰথম সৰ্গৰ সাৰাংশ লিখাঁ।

Or / নাইবা

Present the character of king Dilīpa as an ideal king and husband.

আদৰ্শ ৰজা আৰু স্বামী হিচাবে ৰজা দিলীপৰ চৰিত্ৰটি উপস্থাপন কৰাঁ।

(5)

(b) Present the dream-scene of the Svapna-vāsavadattam.

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ৰ স্বপ্নদৃশ্যাটি বৰ্ণনা কৰাঁ।

Or / নাইবা

Compare the characters of Padmāvati and Vāsavadattā.

পদ্মাৱতী আৰু বাসৱদত্তাৰ চৰিত্ৰ দুটিৰ তুলনা কৰাঁ।

(c) Explain any two of the following Sūtras :

তলত দিয়া সূত্ৰসমূহৰ যি কোনো দুটা ব্যাখ্যা কৰাঁ :

হলন্ত্যম্ ; উষ্মৈৰুদাত্ত: ; তুল্যাস্থপ্ৰযত্নং সৱৰ্ণম্ ;
সুপুতিভন্তং পদম্।

Or / নাইবা

Write down the মাহেশ্বৰ-সূত্ৰস.

মাহেশ্বৰ সূত্ৰসমূহ লিখাঁ।

2017

POLITICAL SCIENCE

(General)

(Political Theory—II)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×7=7

ভলত দিয়াবোবৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

- (a) Who is the author of the book, *An Introduction to Political Theory*? (Robert Dahl/O. P. Gauba/Rajni Kothari)

(Choose the correct answer)

An Introduction to Political Theory নামৰ
কিতাপখনৰ লিখক কোন? (ৰবার্ট ডাল/ও. পি. গৌবা/
ৰজ্জনী কোঠাৰী)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(2)

- (b) From whom Marx borrowed the concept of dialectical materialism? (Rousseau / Hegel / Lenin)

(Choose the correct answer)

মার্ক্সে কাৰ পৰা দ্বন্দ্বাত্মক বস্তুবাদৰ ধাৰণাটো গ্ৰহণ কৰিছিল? (ৰুছো / হেগেল / লেনিন)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

- (c) Write the full form of HDI.

HDI-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

- (d) Who said, "Religion is the opium of the masses"? (Marx / Gandhi / Lenin)

(Choose the correct answer)

“ধৰ্ম জনসাধাৰণৰ বাবে কানি স্বৰূপ” বুলি কোনে কৈছিল? (মাৰ্ক্স / গান্ধী / লেনিন)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

- (e) Mosca and Vilfredo Pareto are elitist thinkers.

(Write True or False)

মস্কা আৰু ভিলফ্ৰেডো পেৰেটো শ্ৰেষ্ঠতাবাদী চিন্তাবিদ।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

(Continued.)

A7/797

(3)

- (f) Mention one method of direct democracy.

প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰৰ এটা উপায় উল্লেখ কৰা।

- (g) Gandhiji's book, *Hind Swaraj* was published in the year (1905 / 1909 / 1912).

(Choose the correct answer)

গান্ধীজীৰ ‘হিন্দ স্বৰাজ’ কিতাপখন (১৯০৫ / ১৯০৯ / ১৯১২) চনত প্ৰকাশ হৈছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Write very short answers (any four) : 2×4=8
অতি চমু উত্তৰ লিখা (যি কোনো চৰিটা) :

- (a) Mention two main principles of liberalism.

উদাৰতাবাদৰ দুটা মূল নীতি উল্লেখ কৰা।

- (b) Write two elements of direct democracy.

প্ৰত্যক্ষ গণতন্ত্ৰৰ দুটা উপাদান লিখা।

A7/797

(Turn Over)

(4)

(c) Name two Greek words from which the term 'Democracy' is derived.

কোন দুটা গ্ৰীক শব্দৰ পৰা 'ডেমক্ৰেচী' শব্দটোৰ উদ্ভৱ হৈছে ?

(d) Write two features of development.

বিকাশৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Name two supporters of liberal view of development.

বিকাশৰ উদাৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ দুজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

(f) What is the difference between Swaraj and Independence?

স্বৰাজ আৰু স্বাধীনতাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য কি ?

3. Write short notes on (any three) : 5×3=15

চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

(a) Classical democracy

ক্লাসিকেল গণতন্ত্ৰ

(5)

(b) Neo-liberalism

নব্য উদাৰতাবাদ

(c) Relevance of moral values in politics

ৰাজনীতিত নৈতিক মূল্যবোধৰ প্ৰাসংগিকতা

(d) Conditions for the success of democracy

গণতন্ত্ৰৰ সফলতাৰ চৰ্তসমূহ

(e) Concept of Swaraj

স্বৰাজৰ ধাৰণা

(f) Development and third world countries

বিকাশ আৰু তৃতীয় বিশ্বৰ ৰাষ্ট্ৰ

4. Answer the following :

10×3=30

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Critically discuss the 'End of Ideology' debate.

'আদৰ্শৰ অৱসান' বিতৰ্কৰ সমালোচনামূলক আলোচনা কৰা।

(6)

Or /অথবা

What is democracy? Discuss elitist theory of democracy.

গণতন্ত্র কি? গণতন্ত্রৰ শ্ৰেষ্ঠত্ববাদী তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(b) What is development? Describe the ways and means for securing sustainable development.

বিকাশ কি? বহনসক্ষম বিকাশলাভৰ উপায় আৰু মাধ্যমসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or /অথবা

Critically analyze Gandhian concept of non-violence.

গান্ধীজীৱ অহিংসা ধাৰণাৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

(c) Explain Marxian theory of 'class struggle'.

মাৰ্ক্সৰ 'শ্ৰেণী সংগ্ৰাম' তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

(7)

Or /অথবা

Briefly discuss the liberal perspective on development.

বিকাশৰ উদাৰতাবাদী দৃষ্টিভঙ্গীটো চমুকৈ আলোচনা কৰা।

2017

HISTORY
(General)

(Early Assam up to 1228 AD)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following in *one word* or in *one sentence* each : 1×7=7

তলত দিয়াবোৰৰ প্ৰতিটো এটা শব্দ বা এটা বাক্যত উত্তৰ দিয়া :

- (a) Who was the author of the drama,
Harsacharita ?

‘হৰ্ষচৰিত’ নাটকখনৰ ৰচয়িতা কোন ?

- (b) Name the ambassador sent by
Bhaskarvarman to the court of
Harshavardhan.

হৰ্ষবৰ্দ্ধনৰ ৰাজসভালৈ ভাস্কৰবৰ্মন পঠোৱা কটকীজনৰ নাম
লিখা।

(2)

(c) Who was the first king of the Pala Dynasty of Kamarupa?

কামৰূপৰ পাল ৰাজবংশৰ প্ৰথমজন ৰজা কোন আছিল ?

(d) Name the king who shifted his capital from Pragjyotishpur to Kamrupanagar.

প্ৰাগজ্যোতিষপুৰৰ পৰা কামৰূপনগৰলৈ ৰাজধানী স্থানান্তৰ কৰা ৰজাজনৰ নাম লিখা।

(e) How many kinds of marriage system was recognized by Manu?

মনুৰে কেইপ্ৰকাৰ বিবাহ প্ৰথাক স্বীকৃতি দিছে ?

(f) Who was the first Turki-Afgan invader of Kamarupa?

কামৰূপ আক্ৰমণ কৰা প্ৰথম তুৰ্কি-আফগান আক্ৰমণকাৰীজন কোন আছিল ?

(g) Who was the King of Nepal with whom, Rajyamati, the daughter of Salastambha, King Sri Harshadeva, got married?

শালস্তম্ভ ৰজা শ্ৰীহৰ্ষদেৱৰ জীয়ৰী ৰাজ্যমতীৰ লগত বিবাহ হোৱা নেপালৰ ৰজাজন কোন আছিল ?

2. Answer the following in brief : 2×4=8

তলত দিয়াসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ উত্তৰ লিখা :

(a) Name two neighbouring States with whom Assam had trade relations in ancient times.

পুৰণি কালত অসমে বাৰসায়িক সম্পৰ্ক পতা দুখন ওচৰচুবুৰীয়া ৰাষ্ট্ৰৰ নাম লিখা।

A7/798

(Continued)

(3)

(b) Mention any two inscriptions from which we get information about the Pala Dynasty of Kamarupa.

যি কোনো দুখন লিপিৰ নাম উল্লেখ কৰা যিয়ে কামৰূপৰ পাল ৰাজবংশৰ বিষয়ে জানিবলৈ দিয়ে।

(c) Name the rock inscription that records the first Turki-Afgan invasion of Kamarupa. Where is it located?

তুৰ্কি-আফগান প্ৰথম কামৰূপ আক্ৰমণৰ বিষয়ে উল্লেখ থকা শিলালিপিখনৰ নাম লিখা। এই শিলালিপিখন ক'ত অৱস্থিত ?

(d) What were the main sources of revenue in ancient Assam?

পুৰণি অসমত ৰাজহৰ প্ৰধান উৎসসমূহ কি আছিল ?

3. Write short notes on any three of the following : 5×3=15

তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা :

(a) Tantrik Buddhist literature as a source of ancient Assam history

পুৰণি অসম বুৰঞ্জীৰ উৎস হিচাপে তান্ত্ৰিক বৌদ্ধ সাহিত্য

(b) Accounts of Hiuen Tsang on Kamarupa

হিউয়েন চাঙৰ কামৰূপ বিৱৰণ

(c) Mohendravarman

মহেন্দ্ৰবৰ্মন

A7/798

(Turn Over)

(4)

(d) Judicial system of ancient Assam

পুৰণি অসমৰ বিচাৰব্যৱস্থা

(e) Ratnapala

ৰত্নপাল

4. Answer any *three* of the following questions :

10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the literary sources of ancient Assam.

পুৰণি অসমৰ সাহিত্যিক সমলসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Describe the economic condition of ancient Assam.

পুৰণি অসমৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ বিৱৰণ দিয়া।

(c) Estimate the character and achievements of Harjjaravarman of the Salastambha Dynasty.

শালস্তম্ভ ৰাজবংশৰ হৰজ্জৰবৰ্মনৰ চৰিত্ৰ আৰু কাৰ্য্যৱলী মূল্যায়ন কৰা।

(d) Discuss the central administration of ancient Assam.

পুৰণি অসমৰ কেন্দ্ৰীয় শাসনব্যৱস্থাৰ ওপৰত আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(5)

(e) Write an essay on the society and economy of ancient Assam.

পুৰণি অসমৰ সমাজ আৰু অৰ্থনীতিৰ ওপৰত এটি ৰচনা লিখা।

(f) Discuss the political condition of ancient Assam from the downfall of the Pala Dynasty till the coming of the Ahoms in 1228 AD.

পাল ৰাজবংশৰ পতনৰ পিছৰ পৰা ১২২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত আহোমসকল অহালৈকে পুৰণি অসমৰ ৰাজনৈতিক অৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

2017

EDUCATION

(General)

(Educational Psychology)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) What does the word 'psyche' mean?

'Psyche' শব্দৰ অৰ্থ কি ?

(b) Mention any one major law of learning.

শিক্ষণৰ যি কোনো এটা প্রধান নীতি উল্লেখ কৰা।

(c) The word 'motivation' has been derived from the Latin word _____.

(Fill in the blank)

'অভিবোধন' শব্দটো লেটিন শব্দ _____ পৰা অনা হৈছে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(2)

(d) The word 'interest' has come from _____ language. (Fill in the blank)

'আগ্রহ' শব্দটো _____ ভাষাৰ পৰা অনা হৈছে।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) Which instinct is associated with the emotion of anger?

কোনটো প্ৰবৃত্তি 'খং' আবেগৰ লগত জড়িত ?

(f) Write one environmental factor that influences the development of personality.

ব্যক্তিৰ বিকাশত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা এটা পৰিবেশীয় কাৰক উল্লেখ কৰা।

(g) "Intelligence is the general capacity of the organism to act purposefully, to think rationally and to deal effectively with the environment." Who said this?

"বুদ্ধি হৈছে ব্যক্তিৰ সাধাৰণ ক্ষমতা, যাৰ যোগেদি ব্যক্তি উদ্দেশ্যমূলকভাৱে কাম কৰিব পাৰে, যুক্তিসংগতভাৱে চিন্তা কৰিব পাৰে আৰু পৰিবেশৰ লগত সফলভাৱে আদান-প্ৰদান কৰিব পাৰে।" উক্তিটো কাৰ ?

2. Give very short answers : 2×4=8

অতি চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Write any two advantages of the observation method of educational psychology.

শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ পৰ্যবেক্ষণ পদ্ধতিৰ যি কোনো দুটা সুবিধা লিখা।

(3)

(b) What is special memory?

বিশেষ স্মৃতি কাক বোলে ?

(c) What are the marks of good memory?

উত্তম স্মৃতিৰ লক্ষণসমূহ কি কি ?

(d) Mention two methods of modification of instinct.

প্ৰবৃত্তি পৰিশোধনৰ দুটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।

3. Answer any three questions : 5×3=15

যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) How can the teacher motivate student towards learning? Write five points.

শিক্ষকে কিদৰে শিক্ষার্থীক শিক্ষাৰ প্ৰতি অভিযোচিত কৰিব পাৰে ? পাঁচটা উপায় লিখা।

(b) Discuss five causes of forgetting by giving suitable example.

বিস্মৃতিৰ পাঁচটা কাৰণ উপযুক্ত উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা।

(c) Mention five important characteristics of emotion.

আবেগৰ পাঁচটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

(d) Write about the contribution of heredity in the development of personality.

ব্যক্তিৰ বিকাশত বংশগতিৰ অৱদানৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Write five characteristics of learning.

শিক্ষণৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

4. Answer any *three* questions : 10×3=30

যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is educational psychology? Discuss the scope of educational psychology. 2+8=10
শিক্ষা মনোবিজ্ঞান কি? শিক্ষা মনোবিজ্ঞানৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) What is memory? Write briefly how memory can be improved. 2+8=10
স্মৃতি কাক বলে? স্মৃতি কেনেকৈ উন্নত কৰিব পাৰি? চমুকৈ লিখা।

(c) Write about Spearman's two-factor theory of intelligence. How does it differ from the multiple factor theory? Discuss. 5+5=10
বুদ্ধি সম্পৰ্কে স্পিৰমেনে দিয়া তত্ত্বটোৰ বিষয়ে লিখা। এই তত্ত্ব বহুকাৰক তত্ত্বৰ পৰা কিধৰণে পৃথক, আলোচনা কৰা।

(d) What is insightful learning? Write about the educational significance of insightful method of learning. 2+8=10
শিক্ষণৰ অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতি কি? এই পদ্ধতিৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্যৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Define personality. Explain Carl Jung's 'type theory' of personality. 2+8=10
ব্যক্তিত্বৰ সংজ্ঞা দিয়া। ব্যক্তিত্ব সম্পৰ্কে কাৰ্ল য়ুঙে দিয়া তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।

(f) What is instinct? Write briefly about the major characteristics of instinct. 2+8=10
প্ৰবৃত্তি কি? প্ৰবৃত্তিৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

★ ★ ★

2017

PHILOSOPHY

(General)

(Logic—II)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) Shorter truth-table method is also known as the method of 'Reductio ad absurdum'. Is it true?

চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতিক অসংগতি সাধন বা অযুক্তি সাধন পদ্ধতি বুলি জনা যায়। এইটো সঁচানে ?

(b) The symbol _____ is used for universal quantification. (Fill in the blank)

_____ প্রতীকটো সার্বিক পরিমাপণৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। (খালী ঠাই পূৰ কৰা)

(c) Write the name of the symbol $(\exists x)$.

$(\exists x)$ প্রতীকটোৰ নাম লিখা।

(d) $(p \supset q) \equiv (\sim p \vee q)$ —what is the name of this rule?

$(p \supset q) \equiv (\sim p \vee q)$ —এই নিয়মটোৰ নাম কি?

(e) State the rule of 'Modus Ponens'.

'Modus Ponens' নিয়মটো উল্লেখ কৰা।

(f) Induction proper is of two/three/four kinds. (Choose the correct option)

প্রকৃত আগমন দুই/তিনি/চাৰি প্রকাৰৰ।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

(g) How many kinds of ground of induction?

আগমনৰ ভিত্তি কেইপ্রকাৰৰ?

2. Write short notes on /Answer the following : 2×4=8

তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা/উত্তৰ দিয়া :

(a) Why is shorter truth-table method called an indirect truth-table method?

চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতিক কিয় পৰোক্ষ সত্য-তালিকা পদ্ধতি বুলি কোৱা হয়?

(b) Decision procedure

নির্ণয় পদ্ধতি

(c) Inductive leap

আগমনাত্মক জাঁপ

(d) The law of causation

কাৰ্য-কাৰণ বিধি

3. Answer any three of the following questions : 5×3=15

নিম্নলিখিত যি কোনো তিনিটা প্রশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Examine the validity or invalidity of the given statements by using shorter truth-table method.

(4)

চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতিৰ সহায়ত উক্তি সমূহৰ বৈধতা বা অবৈধতা নিৰ্ণয় কৰা।

(i) $(p \cdot q) \supset p$

(ii) $[(p \vee q) \cdot \sim p] \supset q$

(b) Name any five rules of inference.

অনুমানৰ যি কোনো পাঁচটা নিয়ম লিখা।

(c) Symbolize the following statements by using quantifier : $1 \times 5 = 5$

পৰিমাণক ব্যৱহাৰ কৰি নিম্নলিখিত বিবৃতি সমূহ প্ৰতীকীকৰণ কৰা :

(i) Some men are honest.

কিছুমান মানুহ হয় সাধু।

(ii) Everything is movable.

সকলোবোৰ হয় গতিশীল।

(iii) All mangoes are sweet.

সকলো আম হয় মিঠা।

(5)

(iv) No philosophers are scientists.

কোনো দাৰ্শনিক নহয় বৈজ্ঞানিক।

(v) Some men are not intelligent.

কিছুমান মানুহ নহয় বুদ্ধিমান।

(d) What do you mean by 'the law of uniformity of nature' ?

'প্ৰকৃতিৰ একৰূপতা বিধি' বুলিলে কি বুজা ?

(e) What is scientific induction? Write three characteristics of scientific induction.

বৈজ্ঞানিক আগমন কাক বোলে ? বৈজ্ঞানিক আগমনৰ তিনিটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

4. What is formal proof of validity? State ten rules of replacement. $5+5=10$

আকাৰিক বৈধতা প্ৰমাণ কি ? বিকল্প প্ৰতিস্থাপনৰ (Rule of replacement) দহটা সূত্র বা নিয়ম উল্লেখ কৰা।

(6)

Or / অথবা

Construct formal proof of validity of the following : 5+5=10

তলত দিয়াবোৰৰ আকাৰিক বৈধতা প্ৰমাণ কৰা :

- (a) 1. $(A \vee G) \supset S$
2. $A \cdot T / \therefore S$

- (b) 1. $(M \vee L) \supset K$
2. $(K \vee J) \supset I$
3. $J \vee M$
4. $\sim J / \therefore I$

5. What is shorter truth-table method? Determine the validity or invalidity of the following statement : 5+5=10

সংক্ষিপ্ত বা চমু সত্য-তালিকা পদ্ধতি কাক বোলে? তলত উক্তিটোৰ বৈধতা বা অবৈধতা নিৰ্ণয় কৰা :

$$[(p \supset q) \supset p] \supset p$$

Or / অথবা

What is induction? Explain the characteristics of induction. 10

আগমন কাক বোলে? আগমনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(7)

6. Define cause. Explain the qualitative marks of cause. 5+5=10

কাৰণৰ সংজ্ঞা দিয়া। কাৰণৰ গুণগত লক্ষণসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Explain universal and existential quantifiers with suitable example. 10

সাৰ্বিক পৰিমাণক আৰু অস্তিত্বমূলক পৰিমাণকৰ বিষয়ে উপযুক্ত উদাহৰণৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা।

2017

ECONOMICS

(General)

(Introductory Macroeconomics)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following questions : 1×7=7

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define Gross Domestic Product.

মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) What is meant by average propensity to save?

গড় সঞ্চয় প্ৰৱণতা বুলিলে কি বুজায়?

(c) Mention one factor which affect the propensity to consume.

ভোগৰ প্ৰৱণতাত প্ৰভাৱ পেলাৱা এটা উপাদান উল্লেখ কৰা।

(d) Mention one motive behind the demand for money.

মুদ্ৰাৰ চাহিদা নিৰ্ধাৰণ কৰা এটা উদ্দেশ্য (অভিপ্ৰায়) উল্লেখ কৰা।

- (e) State Say's law of markets.
ছে'ব বজাৰ বিধিটো ব্যক্ত কৰা।
- (f) What is meant by multiplier?
গুণক বুলিলে কি বুজায় ?
- (g) Define demand-pull inflation.
চাহিদাজনিত মুদ্রাস্ফীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

2. Answer the following questions : $2 \times 4 = 8$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) State two difficulties in the measurement of National Income. 2
ৰাষ্ট্ৰীয় আয় গণনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সন্মুখীন হোৱা দুটা অসুবিধা ব্যক্ত কৰা।
- (b) Distinguish between demand-pull inflation and cost-push inflation. 2
চাহিদা-প্ৰণোদিত মুদ্রাস্ফীতি আৰু উৎপাদন ব্যয়জনিত মুদ্রাস্ফীতিৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
- (c) What is aggregate demand function? State its components. $1+1=2$
সামূহিক চাহিদাফল কি ? ইয়াৰ উপাদানসমূহ ব্যক্ত কৰা।
- (d) Mention two factors that affect the inducement to invest. $1+1=2$
বিনিয়োগ প্ৰণোদিত কৰা দুটা উপাদান উল্লেখ কৰা।

3. Answer any three of the following questions : $5 \times 3 = 15$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Explain the differences between autonomous investment and induced investment. 5
স্বয়ংক্ৰিয় বিনিয়োগ আৰু প্ৰণোদিত বিনিয়োগৰ মাজত পাৰ্থক্যবোৰ উল্লেখ কৰা।
- (b) Define the following : $2+3=5$
তলত দিয়াসমূহৰ সংজ্ঞা লিখা :
(i) Average Propensity to Consume (APC)
গড় উপভোগ প্ৰবণতা
(ii) Marginal Propensity to Consume (MPC)
প্ৰান্তিক উপভোগ প্ৰবণতা
- (c) Explain the effects of inflation on production. 5
উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত মুদ্রাস্ফীতিৰ প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) Discuss the value-added approach in the computation of National Income. 5
ৰাষ্ট্ৰীয় আয় নিৰূপণৰ ক্ষেত্ৰত মূল্যযুক্ত পদ্ধতি আলোচনা কৰা।
- (e) Mention the limitations of the classical theory of interest. 5
সুতৰ সংস্থাপিত তত্ত্বটোৰ আঁহৰাহসমূহ উল্লেখ কৰা।

4. Answer any *three* of the following questions :

10×3=30

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Explain the concepts of National Income, Net National Product, Gross National Product, Per Capita Income and Disposable Personal Income. 2+2+2+2+2=10
ৰাষ্ট্ৰীয় আয়, নিশ্চট ৰাষ্ট্ৰীয় উৎপাদন, মুঠ ৰাষ্ট্ৰীয় উৎপাদন, জনমূৰি আয় আৰু ব্যৱহাৰযোগ্য ব্যক্তিগত আয়—এই ধাৰণাকেইটা বুজাই লিখা।

(b) Discuss the classical theory of employment. 10
নিয়োগৰ সংস্থাপিত তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(c) What is meant by consumption function? Explain Keynes' psychological law of consumption. 2+8=10
উপভোগ ফলন বুলিলে কি বুজায়? কেইনচৰ মনোবৈজ্ঞানিক উপভোগ বিধিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain the different measures to control inflation. 10
মুদ্রাস্ফীতি নিয়ন্ত্ৰণৰ বিভিন্ন উপায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(e) Discuss the Keynesian theory of interest. 10
কেইনচৰ সুতৰ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(f) What is the relation between multiplier and MPC? Explain the working of investment multiplier. 2+8=10
গুণক আৰু প্ৰান্তিক উপভোগ প্ৰৱণতাৰ মাজৰ সম্পৰ্কটো কি? বিনিয়োগ গুণকৰ কাৰ্যপদ্ধতি ব্যাখ্যা কৰা।

★ ★ ★

2017

SOCIOLOGY

(General)

(New Syllabus)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed : 1×7=7

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

- (a) Who is the author of the book,
Economy and Society?

Economy and Society গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

- (b) The French Revolution took place in the
year 1789/1776.

(Choose the correct answer)

ফৰাচী বিপ্লৱ ১৭৮৯/১৭৭৬ চনত সংঘটিত হৈছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- (c) What is the meaning of the word
'Socius'?

'Socius' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(2)

(3)

(d) Who has written the book, *Das Kapital* ?

Das Kapital গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(e) The concept of 'Sociation' was given by Emile Durkheim/George Simmel.

(Choose the correct answer)

'সমাজকৰণ' ধাৰণাটো ইমাইল দুৰখেইম / জৰ্জ চিমেল-য়ে আগবঢ়াইছিল।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(f) Who is the author of the book, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*?

The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(g) In which year, the term 'Sociology' was coined?

'Sociology' শব্দটো কোন চনত উদ্ভাৱন হৈছিল ?

2. Answer the following questions in brief: 2×4=8.

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) What is the meaning of the term 'Anomie'?

'Anomie' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(b) Discuss briefly Auguste Comte's 'Positivism'.

আগষ্ট ক'টৰ 'প্ৰত্যক্ষবাদ' চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(c) Explain briefly Max Weber's concept of 'Verstehen'.

মেক্স ৱেবাৰৰ 'Verstehen'ৰ ধাৰণাটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What do you mean by 'social solidarity'?

'সামাজিক সংহতি' বুলিলে কি বুজা ?

3. Write short notes on (any three) : 5×3=15

চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

(a) Pareto's concept of Circulation of Elites

পেৰিট'ৰ সম্ভ্ৰান্ত শ্ৰেণীৰ ঘূৰ্ণীয়মান ধাৰণা

(b) Social static and social dynamics

সামাজিক স্থায়িত্ব আৰু সামাজিক গতিশীলতা

(c) Theory of alienation

বিচ্ছিন্নতা তত্ত্ব

(d) Division of labour

শ্ৰম বিভাজন

(e) Enlightenment

জ্ঞানোদয়

4. Answer any three of the following questions :

10×3=30

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Critically explain Karl Marx's theory of 'class struggle'.

কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ 'শ্ৰেণী সংগ্ৰাম'ৰ তত্ত্বটো সমালোচনামূলক ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Define 'Sociology'. Discuss the main factors for the emergence of 'Sociology'.

‘সমাজতত্ত্ব’ৰ সংজ্ঞা দিয়া। ‘সমাজতত্ত্ব’ উদ্ভাৱনৰ মূল কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা।

(c) What is social action? Discuss Max Weber's theory of 'social action'.

সামাজিক ক্ৰিয়া কি? মেক্স ৱেবাৰৰ ‘সামাজিক ক্ৰিয়া’ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(d) Discuss Herbert Spencer's theory of 'social evolution'.

হাৰ্বাৰ্ট স্পেনচাৰৰ ‘সামাজিক বিৱৰ্তন’ৰ তত্ত্বটো আলোচনা কৰা।

(e) Elucidate Max Weber's theory of 'social stratification'.

মেক্স ৱেবাৰৰ ‘সামাজিক স্তৰীকৰণ’ তত্ত্বটো বহলাই লিখা।

(f) Illustrate Auguste Comte's concept of 'the law of three stages'.

আগষ্ট ক’ম্টৰ ‘ত্ৰিস্তৰীয় বিধি’ৰ ধাৰণাটো বহলাই লিখা।

2017

GEOGRAPHY

(General)

(Physical Geography)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following questions : 1×7=7

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

(a) The English term 'soil' is derived from
which word?

ইংৰাজী 'soil' শব্দটো কোনটো শব্দৰ পৰা লোৱা
হৈছে ?

(b) What is lapse rate?

'লেপ্চ হাৰ' কি ?

(c) How many vertical layers are available in
the atmosphere?

বায়ুমণ্ডলৰ উল্লম্বিক স্তৰ কেইটা ?

(d) What is the other name of the tropical grasslands of the world?

ক্রান্তীয় তৃণভূমিবোৰ অন্য কি নামে জনা যায় ?

(e) What is the range of pH value of acidic soil?

আম্লিক মৃত্তিকাত pH-ৰ মান কিমান ?

(f) Name two types of trade wind.

দুই প্ৰকাৰৰ বাণিজ্য বতাহৰ নাম লিখা।

(g) Name two most important types of precipitation.

অধঃক্ষেপণৰ মুখ্য প্ৰকাৰ দুটাৰ নাম লিখা।

2. Answer the following questions very briefly :

2×4=8

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নসমূহৰ অতি সংক্ষেপে উত্তৰ দিয়া :

(a) Distinguish between relative humidity and absolute humidity.

আপেক্ষিক আৰ্দ্ৰতা আৰু নিৰপেক্ষ আৰ্দ্ৰতাৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(b) What is soil profile?

মৃত্তিকা পৰিচ্ছেদিকা কি ?

(c) What are the major types of ecosystem?

পৰিষ্টিতন্ত্ৰৰ মূল ভাগ কি কি ?

(d) What is insolation?

আতপন মানে কি ?

3. Write short notes on any three of the following : 5×3=15

তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা:

(a) Mesosphere and mesopause

মেছ'মণ্ডল আৰু মেছ'পজ

(b) Carbon cycle

কাৰ্বন চক্ৰ

(c) Residual soil and transported soil

অৱশিষ্ট মৃত্তিকা আৰু অপসৃত মৃত্তিকা

(d) Biosphere

জীৱমণ্ডল

(e) Distinction between mineral and rock

মণিক আৰু শিলৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

4. What do you mean by ecological balance? Explain with example. 4+6=10

পাৰিষ্টিতিক ভাৰসাম্য মানে কি বুজা? উদাহৰণৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

Or/অথবা

What do you mean by biodiversity? Write a note on the need of conservation of biodiversity. 4+6=10

জৈৱবৈচিত্ৰ্য মানে কি বুজা? জৈৱবৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ সম্পৰ্কে টোকা লিখা।

5. What are the various types of heat zone?
Describe with diagram. $3+7=10$
বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ তাপমণ্ডল কি কি ? চিত্ৰৰ সহায়ত বৰ্ণনা কৰা।

Or/অথবা

What are the various types of permanent wind? Write briefly on each of them. $4+6=10$
বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ নিয়ত বতাহ কি কি ? প্ৰতিবিধৰ বিষয়ে চমুকৈ
লিখা।

6. Discuss briefly about the temperate grassland and tropical grassland. $5+5=10$
নাতিশীতোষ্ণ তৃণভূমি আৰু ক্ৰান্তীয় তৃণভূমিৰ বিষয়ে চমুকৈ
লিখা।

Or/অথবা

What do you mean by azonal soil? Write the different types of azonal soil. $4+6=10$
অপৈণত মৃত্তিকা কি ? বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ অপৈণত মৃত্তিকাৰ বিষয়ে
লিখা।

2017

HOME SCIENCE
(General)

(Extension Education)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer either in English or in Assamese

1. Fill in the blanks : 1×7=7

খালী ঠাই পূৰোৱা :

(a) _____ is a step in Home Science
Extension Education.

_____ হৈছে গৃহবিজ্ঞান সম্প্রসাৰণ শিক্ষা প্ৰদানৰ এটা
স্তৰ।

(b) _____ is a method used in extension
teaching.

_____ হৈছে সম্প্রসাৰণ শিক্ষাত ব্যৱহাৰ হোৱা এবিধ
পদ্ধতি।

(c) _____ is a production job.

_____ হ'ল এটা উৎপাদনমূলক বৃত্তি।

(2)

(d) _____ is a way of sending message.
_____ হ'ল বার্তা প্ৰেৰণৰ এটা উপায়।

(e) _____ is a visual aid.
_____ হ'ল এবিধ দৃশ্য সঁজুলি।

(f) _____ is an oneway communication system.
_____ হ'ল এবিধ একপক্ষীয় যোগাযোগ ব্যৱস্থা।

(g) _____ is a special quality of an extension worker.
_____ হৈছে এজন সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মীৰ বিশেষ গুণ।

2. Write briefly on any four of the following :

2×4=8

তলত দিয়া যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা :

(a) Campaigns

প্ৰচাৰ কাৰ্য বা প্ৰচাৰ অভিযান

(b) Definition of Home Science

গৃহবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা

(c) Concept of community development

সামূহিক উন্নয়নৰ ধাৰণা

(3)

(d) Different components of Home Science
গৃহবিজ্ঞানৰ বিভিন্ন উপাদান বা অংশসমূহ

(e) Definition of Home Science Extension Education
গৃহবিজ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষাৰ সংজ্ঞা

3. Write short notes on (any three) : 5×3=15

চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

(a) Objectives of Home Science

গৃহবিজ্ঞানৰ লক্ষ্য বা উদ্দেশ্য

(b) Characteristics of teaching aid

শিক্ষণ সঁজুলিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(c) Advantages of using teaching aid

শিক্ষণ সঁজুলি ব্যৱহাৰৰ সুবিধাসমূহ

(d) Characteristics of Home Science Extension Education

গৃহবিজ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(e) Importance of using teaching aids

শিক্ষণ সঁজুলি ব্যৱহাৰৰ গুৰুত্ব

4. What do you mean by teaching aid? What are the classification of audio-visual aid? 2+8=10

শিক্ষণ সঁজুলি বুলিলে তুমি কি বুজা? দৃশ্য-শ্ৰাব্য সঁজুলিসমূহৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰা।

(4)

Or / অথবা

What is projected aid? What are the advantages of projected aids? 4+6=10

প্ৰক্ষেপণ সঁজুলি কি? প্ৰক্ষেপণ সঁজুলিসমূহৰ সুবিধাবোৰ কি কি?

5. Write about different community development programme. 10

সামূহিক উন্নয়নৰ বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰ বিষয়ে লিখা।

Or / অথবা

Define communication. What are the elements of communication process? 2+8=10

যোগাযোগৰ সংজ্ঞা লিখা। যোগাযোগ প্ৰক্ৰিয়াৰ উপাদানসমূহ কি কি?

6. Write about the scope of Home Science. What are the vocations of Home Science students within Home Science Institution? 5+5=10

গৃহবিজ্ঞানৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে লিখা। গৃহবিজ্ঞান শিক্ষানুষ্ঠানত গৃহবিজ্ঞানৰ ছাত্ৰীৰ কৰ্মসংস্থাপনৰ সা-সুবিধাসমূহ কি কি?

Or / অথবা

What are the steps in Home Science Extension teaching? 10

গৃহবিজ্ঞান সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা প্ৰদানৰ স্তৰসমূহ কি কি?

2017

ELECTIVE NEPALI

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. उत्तर देऊ :

1×7=7

- (क) 'हर्षित पुष्प' कविताका कवि को हुन्?
- (ख) 'हाम्रा पुर्खाहरूको रगतमय यिनै मेदिनी गर्भबाट' यो कवितांश कुन कविताको हो?
- (ग) पुष्पलाल उपाध्यायको जन्म कहाँ भएको थियो?
- (घ) 'प्रणम्य' भनेको के हो?
- (ङ) भूपि शेरचनले के गलत लाम्रे कुरा व्यक्त गरेका छन्?
- (च) 'मान्छे कहाँ गयो ओडार?' —कुन कविताको अंश हो?
- (छ) 'मेदिनी'-को अर्थ लेख।

2. संक्षेपमा उत्तर देऊ :

2×4=8

- (क) कवि हरिभक्त कट्टवाल केका निम्ति आश्वस्त भएको कुरा व्यक्त गरेका छन्?
- (ख) युद्धवीर राणाले आफ्नो अस्तित्व रक्षार्थ क-कसलाई आह्वान गरेका छन्?

(2)

- (ग) कवि पुष्पलाल उपाध्यायले कस्तो देशप्रेमको भावना व्यक्त गरेका छन्?
- (घ) कवि कटुवालका कुनै दुईटा काव्यकृतिको नाम लेख।

3. कुनै तीन प्रश्नको उत्तर लेख : 5×3=15

- (क) 'ए! प्रणम्य' कविताको मूलमर्म प्रस्तुत गर।
- (ख) कृष्णप्रसाद ज्ञवालीले 'बिसेछु' कवितामा कसले कसलाई बिर्सिएको कुरा व्यक्त गरेका छन्?
- (ग) 'इतिहासको खोजीमा' कविताको भावाभिव्यक्ति कस्तो प्रकारको रहेको छ?
- (घ) 'आह्वान' कवितामा युद्धवीर राणाले जातीय अस्मिताका निम्ति कस्तो संघर्षको अभिव्यक्ति पोखेका छन्?
- (ङ) पुष्पलाल उपाध्यायले 'देशप्रेम' कवितामा मातृभूमिलाई उज्वल बनाउन कस्तो भूमिका निभाउनु पर्ने कुरा व्यक्त गरेका छन्?

4. कुनै तीन प्रश्नको विस्तारमा उत्तर देऊ : 10×3=30

- (क) 'भ्रान्ति' कविताको भावार्थ के-कस्तो रहेको छ? वर्णन गर।
- (ख) कवि हरिभक्त कटुवालको काव्यिक प्रतिभाको परिचय प्रस्तुत गर।
- (ग) कवि भूपि शेरचनको 'गलत लाग्छ मलाई मेरो देशको इतिहास' कविताको मूलमर्म प्रस्तुत गर।

(3)

- (घ) कवि पुष्पलाल उपाध्यायको नेपाली कविता यात्रामा के-कस्तो अवदान रहेको छ? छलफल गर।
- (ङ) 'हर्षित पुष्प' कवितामा वर्णन गरिएको प्राकृतिक सौन्दर्यलाई कविले कसरी प्रस्तुत गरेका छन्? वर्णन गर।
- (च) कवि गोपालसिंह नेपालीको नेपाली कविता साहित्यमा रहेको अवदानबारे चर्चा गर।

★ ★ ★

2017

ASSAMESE

(Modern Indian Language)

(Asamiya Gadya)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

- ১। অতি চমু উত্তৰ লিখা : ১×৭=৭
- (ক) শঙ্কৰদেৱৰ জীয়েকৰ নাম কি আছিল?
- (খ) 'নগঞা দ্ৰোহী নোকৰ চবিত্ৰ বৰ্ণন' প্ৰবন্ধটি প্ৰথমে কোনখন সংবাদপত্ৰত প্ৰকাশ পাইছিল?
- (গ) 'সংক্ষেপে কৃষ্ণ-লীলা'ৰ কথাখিনিৰ বক্তা কোন?
- (ঘ) 'এক দম্চে নিকাল কবি দিবলৈ'—এই কথাষাৰি তোমাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ কোনটো প্ৰবন্ধত উল্লেখ আছে?
- (ঙ) 'নামঘোষা' গ্ৰন্থখন মাধৱদেৱে জীৱনৰ কোনখিনি সময়ত ৰচনা কৰে?
- (চ) মণিৰাম দেৱানৰ ফাঁচীৰ ৰায় দিয়া ব্ৰিটিছ বিচাৰপতিগৰাকীৰ নাম কি আছিল?
- (ছ) 'অমিয়া' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

- ২। চমু টোকা লিখা : ২×৪=৮
- (ক) নিধি লিবাই ফাবোৰেল
- (খ) 'নামঘোষা'ৰ ভক্তিৰস
- (গ) লম্বোদৰ বৰা
- (ঘ) অকণোদই

- ৩। প্ৰসঙ্গ-সঙ্গতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰা (যি কোনো তিনিছোৱা) : ৫×৩=১৫

- (ক) “তথাপি আৰু শ্ৰৱণ-কীৰ্তন কৰিলে মহাফল সিজে। যেন ঘটত উদ্ধৱা গঙ্গা-জলেও সৰ্ব পাপ হৰে, তেনে মোৰ বাক্য-ঘটত উদ্ধৃত কৃষ্ণকথায়ৈ সৰ্ব কাৰ্য্য সিঞ্জিব। হেন জানি আৰু আদৰে শ্ৰৱণ-কীৰ্তন কৰা।”
- (খ) “কিমতে ভকতি কবিব তোমাত হৰি এ মই মৃঢ়মতি নজানো তাৰ উপাই বায় বাম।”
- (গ) “তোমালোকে ইংৰাজীৰ হিলৈ বৰটোপলৈ কিয় ভয় কৰিছাহঁক? ময় বৰুণৰ বাণেৰে ইংৰাজীৰ হিলৈ বৰটোপ আটাইবোৰকে কলা কবি পেলাম; আৰু বৰটোপৰ গুলিবোৰকো ময় কোঁচ পাতি লম।”
- (ঘ) “পৃথিৱী এখন বন্দীশাল আৰু জীৱনটো কেৱল শান্তি।”
- (ঙ) “বাৎসল্য বসৰ উদয়াচলত আবিৰ্ভূত হৈ দাস্য ভাৱৰ অন্তাচলত মাধৱদেৱৰ সাহিত্যপ্ৰতিভা মাৰ গৈছে।”

- ৪। (ক) মণিবাম দেৱানক ফাঁচী দিয়াৰ সময়ত চাৰিওফালে কেনে কৰুণ পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হৈছিল তাৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া। ১০

অথবা

- (খ) সাহিত্যৰ লগত জীৱনৰ সম্পৰ্ক কেনেধৰণৰ মহেশ্বৰ নেওগৰ ‘সাহিত্যৰ সাধনা : আৰ্ট আৰু কৰ্টি’ প্ৰবন্ধটোৰ যোগেদি বিচাৰ কৰা।

- ৫। (ক) মাধৱদেৱ বিৰচিত ‘নামঘোষা’ত ভক্তিৰ মাহাত্ম্য আৰু মাধৱদেৱৰ আত্মলিখিত কেনেদৰে প্ৰকাশ পাইছে, বিশ্লেষণ কৰা। ১০

অথবা

- (খ) ‘জীৱনৰ অমিয়া’ পাঠটিৰ যোগেদি মানবজীৱনৰ কোনবোৰ কথাৰ ওপৰত লেখকে গুৰুত্ব দিছে, আলোচনা কৰা।

- ৬। (ক) ‘সদানন্দৰ কলাঘুমটি’ পাঠটিৰ যোগেদি লম্বোদৰ বৰাদেৱে অসমীয়া মানুহৰ নেতিবাচক দিশবোৰ কেনেদৰে উদঙাই দিছে, বিচাৰ কৰা। ১০

অথবা

- (খ) ‘গুৰু-শিষ্যৰ মণি-কাঞ্চন সংযোগ’ পাঠটিত শঙ্কৰদেৱৰ পৰিয়ালৰ লগত মাধৱদেৱৰ সম্পৰ্কৰ চিত্ৰ কেনেদৰে অঙ্কন কৰা হৈছে তাৰ এটি বিৱৰণ দিয়া।

★ ★ ★

3 (Sem-2) BOD MIL

2017

BODO

(Modern Indian Language)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer in Bodo

1. गाहायाव होनाय सॉलुफोरखौ मोनसे सोदोब एबा सिरिसेजो
फिन हो : 1×7=7
- (क) राजा ईराग्दाव धुनफावथायनि प्लटखौ बबेनिफ्राय लानाय जादो?
- (ख) मंगलसिं हाज'वारिनि गिबि धुनफावथायनि मुडा मा?
- (ग) कहिधननि फिसाज्जलानि मुडा मामोन?
- (घ) बाथेना सोर?
- (ङ) फारियाआ सोरनि बान्दामोन?
- (च) अराय जोला आथोन फोरमायग्रा सोदोब मोननै लिर।
- (छ) मेगनजो सोमोन्दो थानाय मोननै Idioms लिर।

(2)

2. गायनि सॉलुफोरखी सुंदवै फिन : $2 \times 4 = 8$

(क) “अर महाराजा! जैरेबो अर। हागोनदा, महाराजा, बे अरखौ खोमोरनो?” बे बाभ्राखी सोर सोरनि सिगाडाव बुंदोमोन?

(ख) काछार हादोरा माब्ला आरो मानि थाखाय इंराजफोरनि आखायाव थांदोमोन?

(ग) सोमबोरा सोरमोन? बियो मा जानो नागिरदोमोन?

(घ) “नोसोरनि जोनोम हादतखी मोजां मोत्राया... थारैनो गोमोथाव!!” बे बाभ्राखी सोर माब्ला बुंनाय।

3. गाययाव होनाय सॉलुफोरनि जायखि-जाया मोनथामनि फिन हो : $5 \times 3 = 15$

(क) बर' रावनि सोदोब बेखेवफाफोरखी लिर।

(ख) बर' रावनि थाइलालि रुजुनाय महरा मोनबेसे? थाइलालि रुजुनाय खान्धिनि सोमोन्दै बिदिन्धि होना लिर।

(ग) बाभ्रा फान्दाय बाहायनायनि सोमोन्दै लिर।

(घ) इन्दुप्रभाया मानि थाखाय ईराग्दावखी बुथारनो नागिरदोमोन फोरमायना लिर।

(ङ) लखबा सोरमोन? बियो सोमदोनखी मा मदद खालामदोमोन लिर।

4. काछार हादोरा सोरनि थाखाय माबोरै थेर-बेथेर जालांदोमोन फावथाइनि हेफाजाब लाना लिर। 10

एबा

बेलस्रिनि हारि आरो हादोर मोजां मोत्रायनि सोमोन्दै लिर। 10

A7/792

(Continued)

(3)

5. 'सोमदोन' फावथायनि सानै आइजो आखु बिजिर। $5+5=10$

एबा

दावगाफु हानजाखी सोर आरो मानो दादोमोन? बिसोरनि थांखिया जाफुंदोना जाफुडाखै फावथायनि हेफाजाबै सावराय। 10

6. थाइजानि बिदिन्थाया. मा? बेयो मोनबैसे आरो मा मा बिदिन्धि होना लिर। $1+2+7=10$

एबा

गाहायाव होनायफोरनि जायखि-जाया मोनसेनि रनसाय लिर : 10

(क) फरायसानि बिबान

(ख) बिजाब मेला आरो बेनि गोनांथि

(ग) बर'फोरनि जानाय-लौनाय

(घ) बडफा उपेन्द्रनाथ ब्रह्म

A7—6000/792

3 (Sem-2) BOD MIL

2 0 1 7

ALTERNATIVE ENGLISH

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer any *seven* of the following questions :

1×7=7

- (a) "A little water clears us of this deed."
Who said this?
- (b) Who is Macduff?
- (c) "Where hast thou been, sister?"
Who is the speaker here?
- (d) How much money does Nora borrow
from Nils Krogstand?
- (e) "Papa didn't give us a shilling. It was I
who procured the money."
Who said this?

- (f) Who is the author of *Ghasiram Kotwal*?
- (g) Why is Nana addressed as 'Nana of the nine courts'?
- (h) What was Ghasiram's title before he became the Kotwal of Poona?

2. Answer any *four* of the following questions :

2×4=8

- (a) "A kind good night to all !
Exeunt Lords."
(i) Who is the speaker here?
(ii) What led the speaker to say so?
- (b) "He knows thy thought :
Hear his speech, but say thou nought."
What led the speaker to make this speech?
- (c) "Nora—It's a shame to say that. I do really save all I can."
Why does Nora say so?
- (d) Why does Nora regard Torvald Helmer, her husband, as a stranger?
- (e) Why does Ghasiram Kotwal say, "People's mouths must be closed"?

3. Explain, with reference to the context, any *three* of the following : 5×3=15

- (a) I would gladly work night and day for you, Nora—bear sorrow and want for your sake. But no man would sacrifice his honor for the one he loves.
- (b) But our home has been nothing but a playroom. I have been your doll wife, just as at home I was Papa's doll child; and here the children have been my dolls.
- (c) Sit, worthy friends; my lord is often thus, and had been from his youth. Pray you, keep seat.
- (d) Out, damned spot ! Out, I say !—One, two. Why, then, 'tis time to do't. Hell is murky!—Fie, my lord, fie ! ...
- (e) Bring it after me.
I will not be afraid of death and bane,
Till Birnam Wood come to Dunsinane.

4. Answer any *three* of the following questions :

10×3=30

- (a) Write a note on the rise and fall of Ghasiram Kotwal's fortune.
- (b) Draw a character sketch of Nana Phadnavis.

- (c) Write a note on the significance of the title of the play, *A Doll's House*.
- (d) "During the course of action in *A Doll's House*, Nora sheds her conventional self and acquires an independent, autonomous identity." Elucidate.
- (e) Give a character analysis of Lady Macbeth.
- (f) "*Macbeth* is a tragedy of character rather than of incidents." Discuss.
- (g) Discuss the central issues presented in the play, *A Doll's House*.

2017

HINDI

(Modern Indian Language)

(Hindi Katha Sahitya)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. निम्नलिखित प्रश्नों के पूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए : 1×7=7
- (क) निर्मला की बहन का क्या नाम है?
- (ख) मुंशी तोताराम कौन हैं?
- (ग) बंग महिला का मूल नाम लिखिए।
- (घ) 'ताई' कहानी के लेखक का नाम क्या है?
- (ङ) जयदोल कहाँ है?
- (च) यशपाल किस प्रकार के लेखक हैं?
- (छ) रांगेय राघव का जन्म कब हुआ था?
2. निम्नलिखित प्रश्नों के अति संक्षिप्त उत्तर दीजिए : 2×4=8
- (क) तोताराम के चरित्र की किन्हीं दो विशेषताओं का उल्लेख कीजिए।

(2)

- (ख) 'लराराजा' ने राजकुल के प्रत्येक व्यक्ति के कान काटने का आदेश क्यों दिया था?
- (ग) रामजीदास ने निःसंतान होने के दुःख को दूर करने का क्या-क्या उपाय किया था?
- (घ) डाकबाबू की किन्हीं दो चारित्रिक विशेषताओं को रेखांकित कीजिए।

3. निम्नलिखित की सप्रसंग व्याख्या कीजिए : $5 \times 3 = 15$

- (क) मेरी बाल-स्मृतियों में 'कजाकी' एक न मिटने वाला व्यक्ति है।

अथवा

लो इसे प्यार कर लो, तो तुम्हें भी ले जाएगा।

- (ख) कौन हो तुम, इतनी रात गए मेरा एकांत भंग करने वाले?

अथवा

यह मेरी ओर से है। सब चीज है दीदी। शीतल-पाटी, चिक और एक जोड़ी आसनी, कुश की।

- (ग) उसके हृदय में एक विचित्र शंका समा गई है, रोम-रोम में एक अज्ञात भय का संचार हो गया है—न जाने क्या होगा?

अथवा

मुहल्ले के लोग जमा हो गए। लाश बाहर निकाली गई। कौन दाह करेगा, यह प्रश्न उठा। लोग इसी चिंता में थे कि सहसा एक बूढ़ा पथिक एक बकुचा लटकाए आकर खड़ा हो गया।

(3)

4. 'निर्मला' उपन्यास की प्रमुख समस्या क्या है? क्या उपन्यास में समस्याओं का समाधान भी प्रस्तुत किया गया है? स्पष्ट कीजिए। 10

अथवा

निर्मला का चरित्र-चित्रण कीजिए।

5. कहानी-कला की दृष्टि से 'ठेस' अथवा 'आत्मा की आवाज' कहानी की समीक्षा कीजिए। 10

6. 'दुलाईवाली' कहानी की कथावस्तु की समीक्षा कीजिए। 10

अथवा

'कजाकी' कहानी के आधार पर बालक की मनःस्थिति के बारे में लिखिए।

2017

NEPALI

(Modern Indian Language)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. उत्तर दिनुहोस् :

1×7=7

- (क) कुमारका कुकुरको नाम के हो?
- (ख) 'निस्तेज तस्वीर' एकाङ्कीमा सामसुदीन को हो?
- (ग) 'भ्रमर' उपन्यासको उपन्यासकारको नाम लेख्नुहोस्।
- (घ) ललितसिंहका छोराको नाम के हो?
- (ङ) गौरी को हो?
- (च) वीणाको बिहे कोसँग हुन्छ?
- (छ) कपिलाकी छोरीको नाम लेख्नुहोस्।

2. छोटो उत्तर दिनुहोस् :

2×4=8

- (क) 'मुटुको व्यथा' नाटकमा दुइ दाज्यू-भाई को-को हुन्?
- (ख) "म ठूलो भएपछि छायालाई बिहे गर्छु; बुझिस।"—यो वाक्य कसले कोसँग भनेको हो?

- (ग) रघुवीर राईका दुइ छोरीको नाम लेख्नुहोस्।
(घ) शेखरका बाबु-आमा-को नाम लेख्नुहोस्।

3. कुनै तीन प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : 5×3=15

(क) सप्रसन्न व्याख्या गर्नुहोस् :

“हेर्नुोस् ता यो पत्र चार नम्बर क्याबिनका साहेबले तपाईं-
लाई पठाएको हो?”

अथवा

“एकदिन यही टाङ्गर हिलमा हामी दुइको प्रेम प्रभात
भएथ्यो—सम्झना छ तिमीलाई त्यस शुभ दिनको प्रिये!”

- (ख) केशवसिंहको छोटो परिचय दिनुहोस्।
(ग) कपिलाको परिचय दिनुहोस्।
(घ) शिराजको बारेमा छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस्।
(ङ) ललितसिंहको परिचय दिनुहोस्।

4. (क) माधवसिंहको चरित्र चित्रण गर्नुहोस्। 10

अथवा

‘मुटुको व्यथा’ नाटकको कथावस्तुमाथि छोटो चर्चा
गर्नुहोस्।

(ख) कुमारको चरित्राङ्कन गर्नुहोस्। 10

अथवा

कुमार, नील र छाया-को बाल्यकालमाथि प्रकाश पार्नुहोस्।

(ग) शेखरको चरित्र चित्रण गर्नुहोस्।

10

अथवा

वीणा र माया-को परिचय दिनुहोस्।

3 (Sem-2) BEN MIL

2 0 1 7

BENGALI

(Modern Indian Language)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

- ১। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির সংক্ষিপ্ত উত্তর দাও : ১×৭=৭
- (ক) 'স্মৃতি' গল্পে হাওড়া স্টেশনে গল্পের কথকের সঙ্গে কার দেখা হয়েছিল ?
- (খ) 'তাজমহল' গল্পে ফকিরের স্ত্রীর কি রোগ হয়েছিল ?
- (গ) "নৃশংস শিশু-হত্যাকারীর প্রতি কাহারও সহানুভূতি হইল না।" 'শিশু-হত্যাকারী'র নাম কী ?
- (ঘ) প্রফুল্লের স্বশুরের নাম লেখো।
- (ঙ) এক কড়া কাণা কড়ি দিয়ে কে ব্রজেশ্বরকে কিনে নিয়েছিল ?
- (চ) ব্রজেশ্বরকে বন্দি করে আনার পর দেবী চৌধুরাণী তাঁকে যে রূপার কলস দিয়েছিলেন তাতে কতটা মোহর ছিল ?
- (ছ) ফুলমণির বোনের নাম লেখো।

(2)

২। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও : $২ \times ৪ = ৮$

- (ক) “তুমি তো সেদিনকার ছোঁড়া ছে, তোমার কথার আবার মূল্য কি?” কে, কাকে একথা বলেছেন?
- (খ) “তুচ্ছ উচ্চ যাহাই হোক, মানব মাত্রেরই তাঁহার প্রিয়।” বক্তা কে? তিনি কার সম্বন্ধে একথা বলেছেন?
- (গ) “তোমার সঙ্গে আমি প্রতারণা করিব না। — আমাকে ব্রাহ্মণ পণ্ডিত মনে কর, আর যাই মনে কর, আমি ডাকাইতের সর্দার।” ডাকাত সর্দারের নাম কী? তিনি কাকে একথা বলেছেন?
- (ঘ) “আজ দেবী একা ছাদের উপর বসিয়া নহে, কাছে আর দুইজন স্ত্রীলোক বসিয়া।” এই দুইজন কে কে?

৩। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও (যে কোনো তিনটি) : $৫ \times ৩ = ১৫$

- (ক) ‘জাগ্রত দেবতা’ গল্পে লোকমুখে দেবতার মাহাত্ম্যের যে উদাহরণগুলি পাওয়া যায় তা উল্লেখ করো।
- (খ) বিল্টু কেন নিজের সন্তানকে হত্যা করেছিল, আলোচনা করো।
- (গ) ‘দেবী চৌধুরাণী’ উপন্যাসে সাগর চরিত্রটির গুরুত্ব আলোচনা কর।
- (ঘ) “প্রফুল্ল কাঙ্গালের মেয়ে বলিয়া যে হরবল্লভবাবু তাঁহাকে ঘৃণা করিতেন, তাহা নহে। বিবাহের পরে একটা গোল হইয়াছিল।” প্রসঙ্গটি আলোচনা করো।
- (ঙ) “মা, একঘরে হবার ভয়ে কে কবে সন্তান ত্যাগ করেছে? আমি কি তোমার সন্তান নই?” কে, কাকে একথা বলেছিলেন তা প্রাসঙ্গিক পরিস্থিতির বিবরণসহ লেখো।

(3)

৪। নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির উত্তর দাও : $১০ \times ৩ = ৩০$

- (ক) ‘স্মৃতি’ গল্পের নামকরণের তাৎপর্য বিশ্লেষণ করো।

অথবা

“বৃক্ষজীবনের সঙ্গে মানবজীবনের সায়ুজ্যদানই এই গল্পের মূল বক্তব্য।” ‘নিমগাছ’ গল্প সম্পর্কে সমালোচকের এই মন্তব্যের যৌক্তিকতা বিচার করো।

- (খ) ‘দেবী চৌধুরাণী’ উপন্যাসের ব্রজেশ্বর চরিত্রটি আলোচনা করো।

অথবা

“‘দেবী চৌধুরাণী’ উপন্যাসটি ঘটনানুসারক্রান্ত ও ধর্মভাবপ্রসূ হইলেও একটি বাস্তব জীবন-চিত্র বলিয়াই আমাদের কাছে আকর্ষণ করে।” ‘দেবী চৌধুরাণী’ উপন্যাসের কাহিনী অবলম্বনে মন্তব্যটির যথার্থতা বিচার করো।

- (গ) ‘তাজমহল’ গল্পের নামকরণ যথার্থ হয়েছে কি না, আলোচনা করো।

অথবা

‘দেবী চৌধুরাণী’ উপন্যাসে ফুলমণি ও দুর্লভ চক্রবর্তী চরিত্র দুটির গুরুত্ব আলোচনা করো।
